

ARBETSMILJÖ FONDENS SAMMANFATTNINGAR

1212

Aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete kring förebyggande hörselvård med praktisk tillämpning

Konferens för personal inom företagshälsovården

För innehållet i denna sammanfattning svarar docent Alf Ivarsson, Öronkliniken, Malmö Allmänna Sjukhus, 214 01 Malmö, tel 040-33 27 77.

Pnr 86-0034 Konferenser/kampanjer (91) Buller (32)

Oktober 1988

Bakgrund och syfte

Vid Öronkliniken i Malmö och Fysikaliska institutionen i Lund har det under en tioårsperiod bedrivits intensivt forsknings- och utvecklingsarbete kring bullrets hörselskadliga effekter. Dessa forskningsprojekt har finansierats av Arbetsmiljöfonden.

Förbättrade metoder har under denna tid utvecklats för att mäta hörsel och dels sammanställa och utvärdera resultat från insamlade och datorlagrade mätdata. Dessutom har metoder utvecklats för bullermätningar utanför och innanför hörselskyddskåpor. Hörselskyddens praktiska dämpningsförmåga och komfortproblem har också studerats.

Under de senaste åren har intresset för detta nya företagsanpassade hörselvårdsprogram ständigt ökat. I syfte att sprida forskningsresultaten till personal inom företagshälsovården arrangerade projektmedlemmarna tillsammans med yrkesmedicinska klinikerna i Malmö och Lund, två stycken tvådagarskonferenser kring temat "Aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete kring förebyggande hörselvård med praktisk tillämpning".

Utbildningen riktade sig till företagsläkare, företagssköterskor, audiometriser och skyddsingenjörer. Inbjudan och konferensprogram skickades ut till 155 centraler inom södra sjukhusregionen. Av program-

met framgick, att forskare, läkare från Öronkliniken och Yrkesmedicinen samt personal från företagshälsovården skulle föreläsa. Cirka 150 personer anmälde sitt intresse att få ta del av denna tvådagars utbildning.

Konferensplatser

Den första konferensen hölls den 3:e och 4:e april 1986 på Järvallens Conference och Country Club i Barsebäck. Deltagarantalet var begränsat till 39 personer varav 17 st var företagssköterskor, 10 st företagsläkare, 10 st skyddsingenjörer och 2 st företagsaudiometriser.

De drygt 100 senast anmälda deltagarna hälsades välkomna till den andra konferensen på Hotel Öresund i Landskrona. Denna ägde rum den 2:a och 3:e oktober 1986, då 83 personer hade möjlighet att komma. Av dessa var 63 st företagssköterskor, 11 st företagsläkare, 8 st skyddsingenjörer samt 1 st audiometris.

Program

Professor Nils Gunnar Toremalm inledde konferensen med information om Öronklinikens resurser, vilka bättre kunde tillvaratas i ett samarbete mellan öronkliniken och företagshälsovården. Därefter gav professorerna Birgitta Haeger-Aronson och Staffan Skerfving yrkesmedicinens synpunkter på buller och hörselskadeprofylax. Docent Alf Ivarsson redogjorde för ett förebyggande hörselvårdsprogram som är ett resultat från tioårigt, fond-finansierat forskningsarbete. Många av dessa erfarenheter och metoder, t ex datoriserad audiometri, utnyttjas redan inom några företag, bl a Volvo, Sydkraft och Statshälsan. Representanter för dessa företag avslutade utbildningens första dag med att informera om sina praktiska erfarenheter av aktuell bullerforskning.

I ett kvällspass indelades deltagarna i fem arbetsgrupper med uppgift att diskutera och sammanställa problem och behov rörande hörselvårdsarbete inom företagshälsovården.

Under förmiddagen den andra konferensdagen talade överläkare S Harris om försäkringsfrågor. Dagen avslutades med redogö-

relser från grupparbetena, paneldebatt och sammanfattning.

Diskussionspunkter vid paneldebatterna

Samarbete Företagshälsovård – Företagsledning – Fackliga representanter

- Slagkraftig presentation av resultat från hörsel- och bullermätningar.
 - Lagstiftning: Bullernivå kontra hörselskador.
 - Beskriva ambitionsnivå för framtiden.
 - Krav på bullerdämpande maskiner (offertförfarande).
- Syfte:* Starka argument för att minimera bullret.

Tidig diagnostik

- Hörtröskelmätning ner till 0 dB i god mätmiljö med bra utrustning.
 - Viktigt med nyanställningsaudiogram.
 - Mätvärde på hörselförlustyta, ett enkelt och säkert index på hörselförsämring.
 - Tinnitus efter arbetets slut (TSS) kräver speciell uppmärksamhet.
- Syfte:* Tidigt uppmärksamma personer med fortskridande hörselskador, informera, eventuellt omplacera. En redan hörselskadad person bör placeras i rätt miljö.

Företagshälsovårdens arbetsrutiner

- Enhetliga hörselmätningar.
 - Enhetliga intervall mellan hörseltesterna (Periodicitet).
 - Enhetlig sammanställningsmodell av resultat från hörsel- och bullermätningar.
 - Slagkraftigt informationsmaterial till anställda.
- Syfte:* Få beslutsfattarna att bättre lyssna till hörselskadeproblemen och därmed satsa resurser på åtgärdssidan för att sänka bullret på arbetsplatserna.

Hörselskydden

- Utveckling av bekvämare hörselskydd.
- Viktigt att hörselskydden är lättillgängliga och används hela arbetsdagen.
- Användning av varierande hörselskydd under arbetsdagen vid hörselgångsirritation.

- Miljöradiokåpor ett positivt tillskott.
Syfte: Effektivare hörselskyddsanvändning.

Yrkesaudiologisk enhet på regional nivå, södra regionen

- Rådgivande organ: Mätutrustning, databehandling, hörselskyddsinformation och försäkringsfrågor.
- Utbildande organ: Tekniska och medicinska ämnen.
- Utvecklande organ: Samordningsfrågor och forskning.
Syfte: Förbättra företagshälsovårdens arbete med förebyggande hörselvård.

Slutsatser

Intresset för konferenstemat var stort och detta avspeglades också i redogörelserna från grupparbetena. Behovet av ökad utbildning för personal inom företagshälsovården är mycket stort. Nästan genomgående ville samtliga grupper få mera kunskap om

- hörselmätning, periodicitet och diagnostik,
- sammanställning och utvärdering av mätresultat samt rapportskrivning,
- försäkringsfrågor,
- information till arbetstagare om rätt hörselskyddsanvändning och socialt hörsel-

- handikapp. Praktiska tips och informationsmaterial efterlystes,
- medverkan vid företagsplanering av bättre produktionsutrustning, omplacering och andra bullerbekämpande åtgärder.

Vid paneldebatten diskuterades många viktiga frågeställningar. Bland annat behöver hälsovårdspersonalen hjälp med starka argument för att kunna påverka arbetsledningen att minimera bullret på arbetsplatserna. Om fortskridande hörselskador orsakade av buller skall kunna upphöra i framtiden krävs kraftfullare metoder och enhetliga arbetsrutiner för att på ett tidigt stadium diagnostisera dessa. Informationen till de anställda om hörselskador, socialt hörselhandikapp och rätt användning av hörselskydd behöver effektiviseras med ytterligare informationsmaterial.

Ett sätt att förbättra situationen vore att bilda en yrkesaudiologisk enhet i södra Sverige. Denna skulle fungera som rådgivande, samordnande och utbildande organ rörande förebyggande hörselvård inom företagshälsovården.

Rapporten

Konferens för personal inom företagshälsovården med temat: **Aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete kring förebyggande hörselvård med praktisk tillämpning (35 sid)**, kan beställas från Doc Alf Ivarsson, Öronkliniken, Malmö Allmänna Sjukhus, 214 01 Malmö, tel 040-33 27 77. Pris: 25 kr.

Arbetsmiljöfonden

Box 1122, 111 81 Stockholm
Tel 08-796 47 00 (vx)